

JOHANNESBURG EAST DISTRICT

DISTRIK-EKSAMEN

GRAAD 10

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL

VRAESTEL 2

JUNIE 2014

MEMORANDUM

PUNTE: 70
TYD: 2 UUR

Hierdie MEMORANDUM bestaan uit 6 bladsye.

Afdeling A – Kyk- en Leesbegrip

Assesseringsriglyne:

- Spelfoute in een-woord-antwoorde word gepeenaliseer SLEGS as die betekenis van die spelfout die woord verander.
- Vir oop vrae word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE/WAAR/ONWAAR- of FEIT/LUG JOU MENING-vrae. Die rede / motivering word oorweeg. Indien die kandidaat nie JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE/WAAR/ONWAAR skryf nie, maar die motivering is korrek, word GEEN punt toegeken nie.
- As die WAAR / ONWAAR verkeerd is, maar die motivering is reg, word GEEN punt toegeken nie.
- Vals (Fals) kan aanvaar word. (*False* is egter verkeerd, want dit is Engels.)
- As 'n antwoord 'n aanhaling is, word die kandidaat nie gepeenaliseer indien die aanhalingstekens ontbreek nie. Die aanhaling moet volledig volgens die teks wees, maar die kandidaat word nie gepeenaliseer vir spelfoute nie.
- Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek mits die korrekte woord onderstreep word of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite / punte vereis word en die kandidaat 'n hele reeks gee, word slegs die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Aanvaar by meervoudigekeuse-vrae die letter ASOOK die korrekte antwoord wat ten volle uitgeskryf is.

AFDELING A: KORTVERHALE

VRAAG 1: KONTEKSTUELE VRAAG

***Ek is jammer* – E. K. M. Dido**

- 1.1.1. kuier by (1)
- 1.1.2. toe hy dwelms gebruik het (1)
- 1.1.3. hom aan dwelms bekend gestel het (1)
- 1.2.   • Dit is 'n dwelmiddel.
          • Dit is die straatnaam vir "crystal methamphetamine". (1)
- 1.3.   16 of Sestien jaar oud. (1)
- 1.4.   Hy het gehoor 'n predikant het op TV het dit gesê. (2)
- 1.5.1.   praat (1)
- 1.5.2.   kougom (1)
- 1.5.3.   tannie (1)
- 1.5.4.   bank (1)
- 1.6.   Die hele skool en die hele gemeenskap. (2)
- 1.7.   Sigarette. (1)
- 1.8.   B – jeugbiduur. (1)
- 1.9.1.   Mike (1)
- 1.9.2.   Hy het nie hulp gekry toe Dingo 'n hewige reaksie getoon het as gevolg van die dwelms wat hy gevat het nie.
          (Of iets soortgelyks) (1)
- 1.10.   A – Enige assosiasie met dwelms lei tot die dood. (1)

[18]

VRAAG 2: KONTEKSTUELE VRAAG

My broer se kraai – Chris Barnard

- 2.1.1. vere (1)
- 2.1.2. bek (1)
- 2.1.3. jong (1)
- 2.2.
  - Hy het vir hom 'n hok gebou.
  - Hy het hom versorg.
  - Hy het by hom gesit en met hom gepraat.
  - Hy het vir hom kos gegee.
  - Hy het self aan sy wonde gesit.
  - Hy het hom teen sy wang gedruk.
  - Hy het hom vrygelaat.(Enige TWEE) (2)
- 2.3.1. oorskiet hout (1)
- 2.3.1. draad. (1)
- 2.4
  - Hy het met sy vlerke teen die hok geklap.
  - Hy het verwoed gelag.
  - Hy het enige iemand wat naby die hok gekom het aangeval.(Enige EEN) (1)
- 2.5.1. 'n Papagaai. (1)
- 2.5.2. hy nie van beter weet nie (1)
- 2.6.1. A – Die broer het die kraai vrygelaat. (1)
- 2.6.2. C – Die kraai het teruggekom. (1)
- 2.6.3. D – Die kraai was in die bos. (1)
- 2.6.4. A – Die kraai was in sy hok. (1)
- 2.7.1. Vossie. (1)
- 2.7.2. stywe stappie. (1)
- 2.8. C – Jy kan nie wilde diere teen hulle sin aanhou nie. (1)

[17]

TOTAAL AFDELING A 35

AFDELING B: GEDIGTE

VRAAG 3: KONTEKSTUELE VRAAG

Die dans van die reën – Eugene Marais

3.1.	Die reën.	(1)
3.2.	alliterasie.	(1)
3.3.	Lag, roep.	(2)
3.4.	D – Inversie.	(1)
3.5.	wink, loer, blink, skitter (Enige DRIE)	(3)
3.6.	Hulle sing saggies en kruip.	(2)
3.7.	Op die bulttop.	(1)
3.8.	Om die reën te ruik.	(1)
3.9.	D – trou.	(1)
3.10.	Want die werf is wyd en die bruilof groot.	(2)
3.11.	(Die eerste druppels van die) reën.	(1)
3.12.	Klanknabootsing	(1)

[17]

EN

AFDELING B: Gedigte

VRAAG 4: KONTEKSTUELE VRAAG

Hansie en Grietjie – Evelyn Castelyn

4.1.	B – Stad.	(1)
4.2.	Aan die kant van die son.	(1)
4.3.1.	enjambement	(1)
4.3.2.	vinniger	(1)
4.3.3.	haastig	(1)
4.4.	Ligte / straatligte / liggies in die stad.	(1)
4.5.	afgelaai.	(1)
4.6.	Dit verwys na die motor wat hulle ry.	(1)
4.7.	gebad, gevoer.	(2)
4.8.	hok, tralies.	(2)
4.9.	eendag, saans, die volgende môre, eennag	(4)
4.10.	die nuutste model blaas rook – NIE net “reël 11” NIE.	(1)
4.11.	A – Sonder warmte en liefde beteken die lewe niks	(1)

[18]

TOTAAL AFDELING B 35

VRAESTEL TOTAAL 70